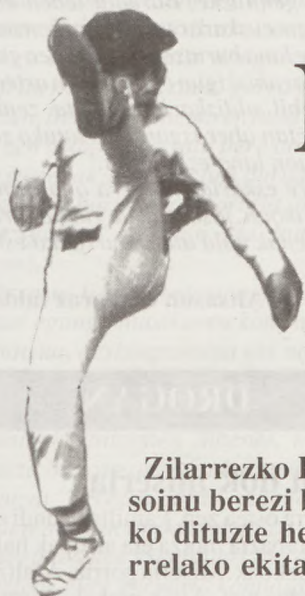

...eta kitto!

EUSKAL JAIA

Gure herriaren nortasun seinale

Aurrekontu hiruikoztu batekin, jendearen erantzunaren zain

Zilarrezko Ezteiak ospatzen diren urte honetan, berriro soinu berezi batez esnatuko dira. Goizetik hasita, ehun-ko dituzte herriko bideak gure begien poztasunerako. rrelako ekitaldirik urtez urte? Jarraian jai honen ingu-

ere maiatzaren azkeneko igandean gure kaleek halako distira eta daka neska-mutil heuren jantzi dotorez apainduta zeharkatu-Baina, zer edo zeintzu ote daude honen atzean? Eta zergatik horuan biltzen diren zenbait datu interesgarri argituko dizkizuegu.

25 urte dira Eibarren festa hau ospatzen hasi zenetik, Zarautz, Lasarte, Donostia eta beste herri batzuei segituz. Hasiera batean S.C.R. Arrateren eskutik ekin bazitzaion ere handik urte batzutura Klub Deportiboko jendeekin bildutako komisio mixto batek ekin zion antolatze prozesuari. Barruan, lagun talde bat, alor ezberdinetan murgiltzen ziren pertsonaz osaturik, saiatzen zen heuren proiektuak gero eta indar gehiago har zezan. Denbora horretan, azpimarratzekoak dira Ikastola Mogel inguruan hazitako euskaltzale harrobiaren lanak. Diru aldetik, beti erabili den kaleetako postulazioa alde batera utzirik, Aurrezki Kutxa Probintzialaren laguntza zen funtsezkoena, urte haietan hau izan bait zen ia aurrekontu guztien gastuak kitatzeko nahiko zena. Hau horrela izanik ere, ez da ahaztekoa orduko garaian politika mailan ematen zen egoera: frankismoaren azken urteak izaki, abertzaletasunaren gehitzearen heinean, herri guztia prest zegoen horrelako atxakiaz baliatzeko bere nahiak adierazteko. Adibide gisa, hamabost egun lehenago Astelena frontoian iragarritako jaialdian izaten ziren iskanbilak: lehenengo ikurriñak, frontoia txintxilizka, ordua pasa eta Goardia Zibilaren presentzia...

Halako giro baten erdian, J.L. Perez Sarasketa, jai hauen antolatzaile munduan egondakoa eta Amalur taldeko gaur egungo zuzendariaren esanetan, ez zen zaila kanpotik ere talde onenak ekartzera. Honekin lotzen badugu Eibarko taldeek ere igande baten lau leku desberdinetara jotzen zutela eta urtean 100 ekitaldi izaten zirela, zer nolako indarra erdiestera iritsi zen kontura gintzeza.

• Euskal Jaiak Beroenak

Gorengo gailurra, harrerari begira, 1968 eta 1974 artekoa izan zen, bereziki lehen bi urteak. Orduko egitarauak urria izaten zuen abiapuntu bezala; hila horretan, Eibarko taldeak berotzeko, Dantzari Eguna ospatzen zen Arraten, Santa Kurutzi eskeinitako omenaldiaren barruan. Euskal Jaiaren prestaketak negurako (Gabon aurretik) hasten ziren eta maiatzaren erdikaldean giroa pil-pilean zegoen. Umeentzat marrazkiak, bertsolaritza saioak eta, bereziki bezperako Kantaldiak Astelena -sarrerak agorturik Lertxundí, Lete, Laboa, Iriondo eta beste abeslariak entzuteko- izaten ziren egun bereziaren etorrera prestatzen zutenak. Kezka Eguna, oraingo Eibarko Dantzarien Egunaren aintzindaria, Euskal Jaia ospatu baino aste bat aurretik izaten zen, gaur egun bezala.

Igande handia heltzerakoan, goizeko bederatzietan ia 40 edo 50 talde biltzen ziren, bi mila gaztetxorekin guztira, Eibartik bakarrik zortziehunera ailegaten zirelarik. Ezin kabituz hainbeste jende eta 5 lekutan banatzen zen eta bazkaltzeko ordua iristean soziedadeetara biltzen ziren; hementdik kultur ekintzetan hauen garrantzi handia, lehen esan bezala A.K.P.ren laguntzarekin batera (kartelak, egitarauak, dirua). Bestalde, Udaletxearen laguntasuna zerbitzuetara mugatzen zen (hesiak ipini, etabar), dirurik ez bait zuen eskeintzen. Talde onentsuenak -Baionatik ere bai- etorri-

OSPAKIZUN GARRANTZITSUENAK

- 5ean: Afaria txiste-kontalari eta bertsolariekin.
- 19an: ZORTZIKO Dantza ikuskizun paregabea.
- 26an: Mikel Laboaren kantaldi berezia.
- 27an: Euskal Jaiaren eguna.

gain, gurdiak beterik ikusten ziren, hamaika karroza erakusten ziren eta ikusi gabeko dantzak dastatzeko aukera (adibidez, Oñatiko talde autoktonoarena) izaten zen, espektakulu kutsua itsasten zitzaizalarik. Amaitzeko, goizeko Kalejirak eta eguerdiko Alardeak arratsaldeko dantza saioari ematen zioten txanda; bertan, Eibarkoak "jai" eginez, lehenago bukatzeko eta ilundu baino lehen kanpokoek euren herri-rantz abiatzeko autobusak hartzeko.

• Aurtengoan egitarau bikaina

Aurtengo edizioa: hilabeteko egitaraua, euskal kulturaren esparru guztiak ikutuz.

Maiatzak 5 betetzen duenean, larunbata izanez, gaueko 9etan Orbea pilotalekuan prestatuko den afari popularrak emango zaio hasiera XXV. Euskal Jaia. Bertan Sebastian Lizaso eta Mañukorta bertsolariak, Joserra Galarraga eta Guillermo Segurola txistelariak eta Arrasateko fanfarreak alaituko dituzte, 1.500 pezetaren ordainez, joaten direnen entzumena.

Klub Deportibo eta Kezka, duela bi urtetik hona, antolatzaile modura dihardutenak, abendutik gutxi gora behera hasita laguntza bila ibili dira, aurtengo ospakizuna dela eta ahal den egitarau borobilena prestatzen. Horretarako dirua beharrezkoa denez hainbat tokira zuzendu dute heuren eskaerak. Kopuru gehiena Lan Kide Aurrezkiaren bidez eskuratu izan dute honek eta Eusko Jaurlaritzaren artean sinatutako komenio bati esker: "Kultur bideetan" deiturikoa, non Euskal Jaia sarturik dagoen. Udaletxetik Euskara eta Kultura Batzordeetatik jaso dute. Ondorioa hiru milioi baino gehiagoko aurrekontua da, iazkoa hirukoizten duena. Horrela, heuren asmoak benetazko eginkizunak bihurtzen saiatu dira, beste urtetako astebeteko egitaraua hilabetekoa bilakatuz 12 eta 13ko asteburu -gailegoen festak betetzen dutelako- bakarrik programatik kanpo utziz.

Astegunetan ere izango dira ikustekorik: 8an, asteartea, arratsaldeko 7:30etan "Gerrate karlistaren kronika" filmaren emanaldia izango da; 10ean, osteguna, 7etan eta Udaletxeko pleno aretoan Juan Mari Beltranen hitzaldia, Euskal Herriko musika tresnari buruz; 15ean, asteartea, toki eta ordu berdinean Pako Aristi euskal kantautoreari buruz ihardungo

da; 18an, ostirala, 8etan eta Untzaga enparantzan "Hika" antzerki taldearen lan bat eskeiniko da eta 24an, osteguna, Udaletxean agote eta ijituaren gainean Alizia Stürtze mintzatu- tuko da. Bestalde, 17tik hasi eta 23raino Kima taldeak aurkezuta, Udaletxeko kultur aretoan marrazki bizidunen erakusketa izango da.

18 eta 19ko asteburuan, beste emanaldi hauek izango dira: larunbatean, Untzagan, 6'30etan Umeen Jaialdia Jaione eta Pernandorekin. 10etan eta Ipuruako kiroldegira jo ezker, Zortziko muntaiaren agerpena ikus dezakegu, hirurehun lagunek osatutako dantza, jantzi eta argiz osatutako lan moderno, sarrerak alde zurretik hartuta 500 pezetatan daudelarik; azkeneko orduan hogeituro ge- hiago kostatuko litzaiguke.

Igandean, Eibarko Dantzari- Egunaren barruan, gure herriko "aintzinako" dantzari- rik berri ere biltzea dantza egiteko izango litzateke azpimarragarriena, duela urte batzuegi- niko saioak gogoratuz. Arratsalde- ko 6etan dantza solte txapelketa 14 urtez azpiko bikotearentzat ere iraga- rrita dago.

Maiatzaren azkeneko asteburuan aurtengo gorengo puntuan aurkitu- ko gara.

Larunbatean Mikel Laboaren kan- taldia entzuteko aukera izango dugu Unibertsitate Laboralean eta kanta sorta hau ahazteko denborarik gabe, igandean, goizeko hamaiketarik aurrera kaleak alaitzeko modu berezi bat izango da Eibarren jaun eta jabe, tal- deetan banaturiko 900 gaztetxoei espaloitik euren gurasoen eskutik harturik beste hainbat jantzi tipikodun ume gehitzen badiogu. Betiko ohiturari segituz, eguerdian nahiz arratsal- dean saioak izango dira eta, aldi ber- rean, dultzaineroen eta fanfarre baten partaidetza sugurtatu daiteke, autobusak berriro martxan ipini arte. Orduan, aur- tengoari agur esan eta datorrena prestatzeari ekingo diote antolatzaileek.

...eta gainera...

- 4. Orrialdean:
 - Rokodromoa Eibarko Polikiroldegian
- 6. Orrialdean:
 - Euskadi Gaztea: 91,2 Megahertziotara/ orduko

FIAT

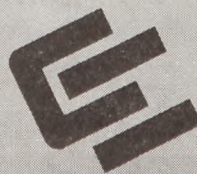
BITOR SARASKETA, 7

12 10 00
12 10 19

EIBAR

HOGEL, S.A.

BULEGO MATERIALA ETA ALTZARIAK

ETESA

KOMERTZIALA

JUANITO "TXOKO":

"Eibarrendako beti onena nahi izan dot"

Juanito "Txoko" dogu Eibarren txirrindularitza edo ziklismo munduan, ezaunik izatekotan ezaunenetakua. Berak esaten daben moduan: "ni hamen katuek be ezautzen nabe". Bera dogu Eibarko Arrateko igoeria edo subidia urtero-urtero 31 urtetan zihar organizau dabena. Berak diñonez bere nahixa beti izan da Eibarri ta Arrateri izena eta famia emotia.

—Arrateko Igoeriaren antolatzaile historikua.

"Nik afiziñua banekan haundixa, afiziño haundixa nekan!! Eibarren gañera 3 fabrika euazen, onenak!! BH, Orbea ta GAC-ia. Oiñ bata be eztao. Len eitten zian Eibarren bizikletak, Eibarren len dana bizikletia zan!!

Neri Club Deportivo-rako etorri jetazen billa, 1.943-an dihar eiezen; etorri zian billa ta: -Juanito eh...hik afiziñua ta...hik eh...balio dok hau eitteko ta...- Halantxeik hasi nitzan lanian Club Deportivo-ko bizikleta komisiñuan. Hasi nitzan ta, bueno: Club Deportibuak orduan denporan eitten zittuan lau gauza: montañismua, atletismua, ziklismua tapelotia. Besterikez zeuanlen: eskixa ta beste guztixak geruau etorri dia.

Ta halantxeik, 1.944-an eiñ neban lelengo Arrateri subidia...lelengua ez... lelengua barik laugarrena izan zan nik eiñ neban baiña nik eiñ aurretik beste hiru eiebezen... ta ni laugarreneko Arrateko subidan sartu nitzan lelengoz organizadore. Ta segi, ta segi, ta segi... hogetamaika urte errezkadan egon naiz Arrateko subidia orgaizatzen.

Nik orduan denporan Eibarren, 96 taller bixitatzen nittuan dirua etaratzeko. Ta gero... honek be...bizikletenak be laguntze ezten. Pixkanaka-pixkanaka juañ giñan, gañera zera...lagunak be onak nekazen komisiñuan.

—Arrateko Igoeriak fama haundixa euki dau, ezta?

"Bai, bai...Españian ta kanpuan ta darian. Ta gero ba...ziklismuak haiñ indar haundixa hartu eban da...

Gero zera: fabrikak be bastante laguntze ezten ze...ikuste eben fama haundixa emoten nebillela herrixari, karrerari ta...ta ni Arrateri enamorau bat izan naiz beti. Beti Arrateri zer emongo ona ta zer emongo: beti Eibarri ta Arrateri izena emon guran.

—Zelakua izaten zan karrera?

"Fama haundixa hartu eban batez be Bahamontes eta Loroño etorri zianian: pike haundixa egoten zan bixak etortzen zianian bai euren artian

baita herrixan bertan be. Gero beste korredore mordua be etortzen zian, guk, karrera inbitaziñuakin organizatzen genduan beti. Geuk apartatzen genduazen korredore onenak!!, baiña pagauta danak, danak pagauta etortzen zian. Ta holantxe hasi zan karrerieri izena hartzen.

Gero hasi nitzan kanpotarrak ekartzen: Anquetil, Poulidor, Charly Gaul, Janssen, Gimondi...horrek zian munduan famosuenak orduan. Baiña hori zala ta presupuestuak be gora zoiazen. Anquetillek 1.963-an kobratzen zittuan 100.000 pezeta, gaur egunian hori diruori 1.500.000 pezeta litzakez gitxienez. Hori danori Club Deportibuak pagatze eban. Jentia ondo responditze eban ta... hainbeste urtian ez genduan sekula dirurik galdu!! Behin bakarrik galdu zan apurren bat ta bizikleta fabriketuek emon zesten zulia tapatzekua. Bestela ondo, jentia ondo responditze eban. Urte bategon zan bildurgarria izan zana: Arrateko subidako karrerari hasiekerarik emoten kapitan de trafikuek ez zeban laga jentia larregi eualako: bai kotxe, motor, pertsona euazen han. Ta ordu t'erdixan, halibraz zan arte, karrera urten ezinda egon zan. Ha izan zan

• 31 urte errezkadan egon naiz Arrateko subidia organizatzen.

• Behin, kapitan de trafikuek ez zeban laga karrerari hasiekerarik emoten jentia larregi eualako.

• Neretako, Arrateko subidia bazkarixa baño hobia izaten zan.

zoroetxia!! Kabiru ezinda karreteran!! Ta gero Ixuan eta Usartzan... ha bildurgarria zan!!

Karrera amaitzen zan da...setienbrian hasten giñan martxorako karrera prestatzen.

—Baiña izan zan denpora bat Arrateko subidia eiñ etzana, zeaittik?

"Neri batek esaeztan: - ezeizu pensau inpreszindiblia zarianik-ta bueno!! ba...eizue zeuok orduan!! Hor

Juanito "Txoko" 1965eko Arrateko Igoeriaren Saria banatzen. - Jacques Anquetil.

dakazuez atiak zabalik eta!!!

Nik direktiban, Club Deportivo-ko direktiban 31 urte eiñ nittuan ta Club Deportivo-ko presidente modura be

Marruecosi be bai, eta Españari bederatzi buelta eiñ dotsaraz. 21 urtian ibilli nitzan motuan, baiña beti karrerian zerikusixa zekan zeozekin."

—Nundik datoz zure afiziñua ta gatxixena?

"Niria...itzela, itzela!! Txikitan be ni bizikletan eh...malabaristia nitzan: sillian gaiñian ta, gero hor Untzagan eitten nittuan esibiziñuak ta... gero sartu jatan hori benenuori ta...akabo!!!

Gatxixenana nik hartu ta barriztau neban tabernatik etorri jata. Oiñ Txoko tabernia daon lekuan len Cafe Arrate zeuan ta nikha hartu, barriztau ta... Txoko izena jarri notsan ezkiñia eittebalako ta...euskeraz badakixue Txoko berbian esanguria. Ta hortitxik dator neria. Baiña gañera Eibarren beti egon da ohitura gatxixena edo motia ipintzekua. Halantxe diño txiste batek be: -etorri zala Eibarrera erdeldun bat ta esaebala: aquí todos con mote y yo sin mote ta... halantxeik "sin mote" motia jarri etsen hari be."

bost urtetan egon nitzan. Ta holaxe nik laga neban 75-ian eta 76-xan ez zan eiñ, 77-xan be ez. Ta gero, komisiño barrixa sartu zianian hasi zan berriro gauzia. Neri esaezten: - Juanito, hasi eiñ bihar haiz berriro-baiña nik: - ni kantsau eiñ nok, kantsaueixa naok... ni lagatzera najoiak. Ta halantxeik laga najuan, baiña nere urtietan, neretako, Arrateko subidia bazkarixa baño hobia izaten zan. Frantzian be hiru buelta eiñ nittuan motorrian, Luxenburgori be emon notsan bueltia,

Careaga

Bitxi eta

Erloju-denda

Arte-lanak eta grabatuak

Didaxbarren, 10 Tfnoa: 11 80 45

MUÑO A

ZURE AUTOARENDAKO
ORDEZKO PIEZAK

BIDE BARRIETA 14, 16

TFNOA: 11 13 17

11 62 28

Jeronimo

Drogeria

Jostailu eta opari-artikuluak

Calbeton, 11 Tfnoa: 11 10 14

Larramendi

ETXERAKO
ELEKTRATRESNAK

ESTAZIÑO, 6 T Tfnoa: 11 30 11

IRASUEGUI

GRAFIKOAK

Liburu, Katalogo, aldizkari,
propagandaren... inprimaketa

D. Sarriena, 6 Tfnoa: 12 02 46
EIBAR

